

VIHREÄT:

Kukaan ei turvaa suomen kielen asemaa puolestamme. On meistä kiinni, säilyykö suomi elinvoimaisena, ilmaisuvoimaisena ja laaja-alaisena kaikkien elämänalueiden kielenä, joka kykenee kantamaan ja antamaan merkityksiä koko inhimillisen toiminnan kirjossa.

Politiikan keinoin voidaan vaikuttaa tähän merkittävästi. Nostaisimme esiin neljä näkökulmaa:

Suomen asema tieteen kielenä. Tällä hetkellä korkeakoulujen rahoituskriteerit suorastaan ohjaavat pois suomen käytöstä tieteen kielenä. Vihreät muuttaisivat korkeakoulujen rahoitusmallia vahvistamaan korkeakoulujen ja tieteen autonomiaa, niin että tutkijalla olisi vapaus valita, miten ja missä oman tieteenalan kannalta on järkevintä julkaista ja suomenkielisen tieteellisen keskustelun käyminen ei olisi vähemmän kannattavaa kuin englanninkielisen.

Suomen asema kulttuurin ja taiteen kielenä. Ilman monipuolisen kulttuurialan toimijakentän tukemista suomenkielisen kulttuurin olisi vaikea etsiä rajoja, kyseenalaistaa vallitsevia normeja, kokeilla uutta ja laajentaa sitä, mitä on suomeksi totuttu kuulemaan. Vihreät haluavat varmistaa julkisen rahoituksen joka turvaa kulttuurin kentän moninaisuutta, kokeilevuutta ja uskallusta, esimerkiksi pieniä kulttuurilaitoksia, turvaa tämän maan henkistä tulevaisuutta.

Vapaa ja monipuolinen suomenkielinen mediakenttä. Jos Suomi ei huolehdi suomenkielisen median toimintaedellytyksistä, siitä ei huolehdi kukaan. Monipuolinen ja -ääninen media suurista mediataloista pienlehtiin on suomenkielisen julkisen keskustelun alusta. Julkisen palvelun Yleisradiolla on aivan erityinen vastuu niin suomalaisen kulttuurin kuin suomenkielisen tiedonvälityksen edistämisestä. Poliitikkojen tulee turvata Ylen toimintaedellytykset ja varmistaa myös koko mediakentän rahoitus, pienet julkaisut mukaan lukien.

Suomi viranomaistoiminnan kielenä. Julkisen vallan tulee edellyttää kaikessa viranomaistoiminnassa selkeää, hyvää kieltä ja karsia kielenkäytöstä kankeutta, kapulakieltä,

byrokraattisia sanahirviöitä ja englannin kielen ylivaltaa. Se, mikä on ajateltu selkeästi, voidaan myös sanoa selkeästi - suomeksi.

Näitä tavoitteita edistämään tarvitaan joku, jolla on ote kokonaisuudesta. Siksi onkin järkevää luoda kansallinen kielipoliittinen ohjelma, kuten Suomen kielen lautakunta on esittänyt.

Parhain terveisin,
Lasse Miettinen
puoluesihteeri
Vihreät - De Gröna

KOKOOMUS:

Suomi on avoin ja kansainvälinen yhteiskunta ja virallisesti kaksikielinen maa. Kokoomus haluaa edistää suomen ja ruotsin kielen asemaa ja ylläpitää molempien kielten elinvoimaisuutta. Kansainvälisyys ja monikielisyys ovat kuitenkin myös valtava rikkaus ja mahdollisuus. Englannin kielen asema kansainvälisenä yleiskielenä on vahva ja on välttämätöntä, että suomalaisilla on riittävät taidot kanssakäymiseen myös englanniksi niin työelämässä, tieteessä, kuin arjen tilanteissakin. Monipuolinen ja laaja kielitaito on suomalaisille ehdoton etu. Maailmanlaajuisesti suomi on niin pieni kieli, että pelkästään sitä osaamalla emme pärjää kansainvälisessä kilpailussa.

Paras tae suomen kielen monipuolisuuden ja aseman säilyttämiselle on panostaa suomalaisten kielellisiin valmiuksiin jo varhaiskasvatuksesta ja esikoulusta alkaen. Kuten Suomen kielen lautakunnastakin todetaan, ei todellinen uhka suomen tai ruotsin kielen aseman säilymiselle tule ulkoa, kuten englannin kielen yleistymisestä arjen käyttökielenä, vaan pikemminkin sisäsyntyisesti, asenteista.

Suomessa aivan liian moni nuori jää peruskoulun jälkeen ilman riittäviä kielellisiä perusvalmiuksia. Tällöin nuorelle ei välttämättä synny mielenkiintoa esimerkiksi kirjallisuutta tai itseilmaisua kohtaan. Pahimmassa tapauksessa heikko lukutaito voi vaikeuttaa myös arjessa ja työelämässä pärjäämistä. Monipuoliseen lukutaidon

kehittämiseen, lukuintoon ja koulutukseen panostaminen ovat tärkeitä perustekijöitä myös siinä, miten vahvana suomen kielen asema tulevaisuudessa säilyy. Suomalaisten lukuinnon ja -taidon vahvistamiseksi käynnistettiin opetusministerin toimesta valtakunnallinen lukuliike, jonka tavoitteena on haastaa suomalaiset kerryttämään ja tartuttamaan lukuintoa. Yhdessä lukemisen, vanhempien esimerkin antaminen ja myös erilaisten uusien teknologioiden ja lukemisen tapojen haltuunotto on tästä näkökulmasta valtavan tärkeää.

Kokoomus haluaa panostaa myös maahanmuuttajien kielikoulutukseen. Vaikka englannin kielen käyttö esimerkiksi asiakaspalvelussa yleistyy, on Suomessa edelleen vaikeaa työllistyä ilman riittävää suomen tai ruotsin osaamista. Meidän on panostettava siihen, että kotoutumiskoulutuksessa kieltä voisi opiskella joustavasti työhön integroituna ja työn ohessa. Käytännössä oppii kaikkein parhaiten.

Parhain terveisin,

Tuomas Kuoppala

Ympäristöpoliittinen sihteeri, HTM

Kokoomuksen eduskuntaryhmä

KRISTILLISDEMOKRAATIT:

Suomen kielen asemaa tieteen ja taiteen kielenä pitää ylläpitää. Nykyinen kehitys johtaa siihen, että Suomen kieli on jäämässä englannin alle yliopistoissa ja työelämässä. Valtion ei pidä puuttua suoraan yliopistojen toimintaan eikä se voi rajata yritysten toimintatapoja. Tieteen ja tutkimuksen rahoittajana valtion tulee kuitenkin varmistaa, että meillä on riittävä määrä, erityisesti tietyt alat huomioiden, suomenkielellä toteutettua opetusta. Mikäli kyseessä olevan alan kannalta ei ole perustetta toteuttaa koulutusta englannin kielellä eikä kyseessä ole muutoin kansainväliset opinnot taikka kansainvälinen linja, tulisi opiskelu pääsääntöisesti suorittaa suomeksi tai ruotsiksi. Suomenkielisen oppimateriaalin tuottamista pitää tukea, samoin myös kotimaista kirjallisuutta ja kulttuuria suomen kielellä.

Terveisin:

Johanna Kosunen

.....

Johanna Kosunen

Lainsäädäntösihteeri, VT, OTM

KD-eduskuntaryhmä

VASEMMISTOLIITTO:

On erittäin tärkeätä, että varmistetaan meidän kansalliskielten elinvoimaisuus jatkossakin. Hyvä tapa edetä tässä kysymyksessä olisi se, että otetaan aikaisemmin tehdyt pohjat mm. kansalliskielistrategia ja sen toimenpideohjelmat joita voisi sitten laajentaa seuraavan hallituskauden laajemmaksi toimenpideohjelmaksi jossa otetaan huomioon mm. teidän, suomen kielen lautakunnan ja folktingetin esitykset kansalliskielten asemasta. Tähän laajempaan kielipoliittisen toimenpideojelmaan olisi myös syytä tarkastella toimenpiteitä vähemmistökielten sekä myös muiden kielten aseman parantamiseksi.

On totta, että suomen kielen osalta tulisi varmistaa riittävän äidinkielenopetuksen saantiin. Lisäksi tutkimuksessa ja tieteessä pitäisi tukea suomenkielistä julkaisemista, myös ns. tieteen popularisoimista. Nykyään tutkijan ei kannata julkaista äidinkielellä jos haluaa menestyä urallaan.

Kansalliskielten vahva asema on myös erittäin tärkeä selkeän ja ymmärrettävän viranomaiskielen varmistamiseksi. Tämä on myös demokratian perusta.

Terveisin,

JOONAS LEPPÄNEN

Puoluesihteeri / Partisekreterare / Secretary General

Vasemmistoliitto / Vänsterförbundet / Left Alliance

PERUSSUOMALAISET:

En tiedä onko mikään muu puolue pitänyt suomen kielen asemaa niin esillä kuin me, jopa omalla erillisellä kielipoliittisella ohjelmalla. Puolueemme on julkaissut ensimmäisen yksittäisen kielipoliittisen ohjelman jo ennen 2015 eduskuntavaaleja (<https://www.perussuomalaiset.fi/wp-content/uploads/2013/04/Kielipoliittinen.pdf>) ja tästä on tulossa vielä päivitetty versio tälle keväälle. Tämän lisäksi kielikysymys on näkyvässä roolissa myös uusimmassa koulutuspoliittisessa ohjelmassamme (https://www.perussuomalaiset.fi/wp-content/uploads/2018/10/Kopo_kokonaan-ja-tiivistelm%C3%A4_2018.pdf). Koulutuspoliittisessa ohjelmassamme toteamme mm. että ” Suomen kielen pitää säilyä tieteen ja tutkimuksen kielenä.”

Jaamme saman huolen kansanne!!

Yst. terveisin

Riikka Slunga-Poutsalo

Puoluesihteeri

Perussuomalaiset r.p.

SDP:

SDP:n mielestä kansalliskielistrategia on päivitettävä ja molempien kansalliskielten asemaa vahvistettava. Kuten Suomen kielen lautakunta viime lokakuussa totesi, suomen ja ruotsin kielten yhteiskunnallista asemaa uhkaavat ennen muuta välinpitämättömyys ja tietämättömyys sekä suomalaisten asenteet, ei niinkään ulkoiset tekijät. Siksi lautakunnan ehdottama kansallinen kielipoliittinen ohjelma on tervetullut ehdotus. Oma äidinkieli on avain oman ajattelun ja kulttuurin ymmärtämiseen. Kieli rakentaa identiteettiä. Kyse on siis paitsi henkilökohtaisesta, myös kansallisesta kysymyksestä.

SDP pitää myös tärkeänä sitä, että englannin kielen hallitsevaa asemaa tasapainotetaan, ja Suomessa pyritään monipuolistamaan kansalaisten kielivarantoa. Kielipolitiikan tulisi

käsitellä myös muiden kielten osaamisen kehittämistä ja suomalaisten suhdetta näihin kieliin ja niiden osaamiseen. Tällaista avointa kielipoliittista ohjelmaa SDP haluaa olla edistämässä.

Ystävällisin terveisin

Tuula Lampinen

Poliittinen koordinaattori

SDP:n puoluetuomisto

KANSALAISPUOLUE :

Suomen kielen opiskelua pitäisi lisätä. Emme hyväksy englannin kielen ottamista viralliseksi asiointikieleksi.

Sami Kilpeläinen, pj.

KOMMUNISTINEN TYÖVÄENPUOLUE:

Kommunistinen työväenpuolue yhtyy Suomen kielen lautakunnan kannanottoon (26.10.2018), jossa vaaditaan Suomen valtiota pikaisesti asettamaan työryhmän ”laatimaan kansallista kielipoliittista ohjelmaa, joka ottaa kokonaisvaltaisesti huomioon Suomessa käytettävät kielet”.

Olemme samaa mieltä lautakunnan seuraavista huomioista ja vaatimuksista:

* Eriyistä huomiota tulee kiinnittää kansalliskielten asemaan tieteen kielinä ja niiden käyttöön opetuksen välineenä koulutuksen kaikilla tasoilla. Kielen riittävyys kaikille tiedon ja tieteen aloille voidaan varmistaa vain käyttämällä kieltä siellä, missä inhimillisen ymmärryksen rajoja siirretään yhä uusille alueille. Äidinkielen rooli ymmärtämisen ja tiedon tuottamisen välineenä on myös korvaamaton, ja sen syrjäyttäminen vieraalla kielellä

heikentää tietotyön huippusuoritusten edellytyksiä.

* Ihmisten maailmanlaajuisen liikkumisen lisääntyessä myös maahanmuutto on huomattavasti lisääntynyt viime vuosikymmeninä. Kielen ja yhteiskunnan kannalta tähän tulisi reagoida nykyistä merkittävästi tehokkaammalla kotouttamis- ja varsinkin kielikoulutuksella. Nykytilanne on jo johtanut siihen, että kansalliskielten käyttö väistyy ennen kaikkea englannin tieltä työelämän eri alueilla asiakaspalvelua myöten. Oman äidinkielen opetus tukee tehokkaasti kaikkea oppimista. Siksi maahan tulleiden äidinkielen opetuksen on oltava nykyistä suunnitelmallisempaa.

* Suuri merkitys on myös internetin ja muun sähköisen kommunikaation synnyttämällä murroksella luku- ja viestintäkäytänteissä. Merkittävä osa suomalaisista elää tekstimaailmassa, jossa englannin kielen asema kasvaa suomen ja ruotsin aseman kustannuksella. Tämä on paitsi uhka kansalliskielten käyttöalalle myös eriarvoisuutta luova tekijä: esimerkiksi julkisten ja yksityisten palvelujen sähköistyminen on monille haaste sinänsä. Palvelujen saavutettavuutta tulee edistää huolehtimalla kielellisten esteiden poistamisesta kansalliskieliä ja tarvittaessa muita Suomessa käytettäviä äidinkieliä ja selkokieltä käyttämällä. * Olemme lähellä tilannetta, jossa on konkreettisesti tehtävä päätös siitä, haluammeko edelleen pitää kiinni äidinkielestämme vai olemmeko valmiit luopumaan siitä toisen kielen hyväksi – ensin vain joillakin elämän osa-alueilla mutta vähitellen yhä kattavammin. Tällainen suuntaus on jo meneillään, ja siihen on syytä reagoida huolellisesti kerätyn tiedon ja laajan käytettävissä olevan ymmärryksen pohjalta. Tämä edellyttää asiantuntijoiden ja päätöksentekijöiden yhteistyötä ja kansallisen tason suunnittelua.

Kommunistinen työväenpuolue – Rauhan ja Sosialismin puolesta r.p.

Mikko Vartiainen
puheenjohtaja

KESKUSTA:

Keskustan periaateohjelma toteaa: "Olemme isänmaallisia. Meille se tarkoittaa tervettä ylpeyttä maastamme, juuristamme, kielistämme ja kulttuureistamme". Tämän jyrkän lauseen pohjalta Keskusta haluaa suomen kielen asemaa turvata ja sen elinvoimaa kehittää.

Keskusta korostaa äidinkielen ja suomalaisen kulttuurin merkitystä läpileikkaavana tavoitteissamme ja toiminnassamme. Keskustalla on valmius ryhtyä tarvittaessa voimakkaisiin toimiin kansalliskielen aseman vahvistamiseksi esimerkiksi laatimalla erityinen ohjelma tämän tavoitteen tukemiseksi.

Keskusta painottaa äidinkielen opetuksen, sen riittävien tuntimäärien ja monipuolisen oppimisen vahvaa asemaa kaikilla koulutusasteilla. Suomen kielen hyvä hallinta on välttämätön ehto monen muun asian hallinnalle ja osaamiselle yhteiskunnassa. Lukutaidon merkitys on keskeinen samoin kuin sen, että vanhemmat lukevat lapsilleen.

Kansainvälisyyden vahvistuessa on ymmärrettävää, että myös tieteen tekemisen kielenä on englanti vankistanut asemaansa. Kuitenkin suomen kielen elinvoiman yhtenä ehdottamana edellytyksenä on sen säilyminen ja kehittyminen myös tieteen vahvana kielenä maassamme. Siksi suomen kielellä pitäisikin julkaista nykyistä enemmän tieteellisiä artikkeleita. Tässä on suuri vastuu myös tiedeyhteisöillä, yliopistoilla ja korkeakouluilla itsellään.

Erinomainen kirjastolaitoksemme on ollut yksi tärkeimmistä tekijöistä suomalaisten hyvän lukutaidon ja lukemisharrastuksen edistämisessä. Tämä on vahvistanut nimenomaan suomen kielen asemaa ja suomalaisten keskinäistä tasa-arvoa. Keskusta puolustaa vahvasti kirjastopalveluiden saavutettavuutta ja niiden maksuttomuutta.

Maahanmuuttajien kotoutumisen onnistumisessa suomen tai ruotsin kielen riittävä hallinta on tärkein edellytys. Tätäkin kautta suomen kieli säilyy ja vahvistuu.

Keskustan omat tilaisuudet ja tapahtumat ovat suomenkielisiä, ellei jokin erityisyys muuta edellytä.

Keskustan mielestä ylpeys omista kansalliskielistämme ja kulttuureistamme antaa Suomelle ja suomalaisille vahvan ja entistä paremman pohjan ymmärtää myös muita kulttuureja ja niistä tulevia ihmisiä.